

Salgu Mardi sääl ees jutul olemat. Tema oli ka tulnud noort õpetajat teretama ja ajas õpetajaga praegu Eesti asiade, Eesti keele ja Eesti koolide edendamise juttu. Põlluotsa peremees kuulas päält ja — asi oli jällegi tema meele pärast. Needsamad mõtted, mis tema tütar talle ette pannud ja mis ka Mart talle ette arutanud sell päewal, kus tema nii äkiliseks sai ja oma tütre majast kui ka üheks ainsaks päewaks wälja ajas, needsamad mõtted ei olnud temale nüüd sugugi enam wastu meelt, ja ta mõttis suure hää meelega õpetaja ja Mardi jutust osa.

Tunni aja pärast läksiwad Mart ja Põlluotsa peremees õpetaja juurest wälja. Põlluotsa peremees walis Marti koguni omale täna külastiseks. Muidugi ei pannud Mart sugugi wasta, waid läks hää meelega ligi. Tall oli ju lootus jälle Anu näha ja temaga rääkida.

Anu oli juba kaugeti ära näinud, et Mart ühes ijaga tuli. Ta süda hakkas kõigepeet sees tuisuma.

Peagi oli isa Mardiaga kodus, ja kui nad lambris olid, siis tõmbas isa taskust pudeli marjawiina wälja ja ütles:

„Anu, too kolm klaasi sija lauale!“

Anu täitis filmapill isa kâsu ära, ja isa ütles:

„Koh, jõe nüüd ise ka sija!“

Isa walis klaasid täis ja ütles siis:

„Kas teate ka lapsed, kelle terwiseks me nüüd klaasid tühendam?“

Anu ja Mart ei teadnud midagi wastata.

„Koh, siis tahaw teile seda ütelda,“ ütles isa juure, „see sünnib teie mõlemate terwiseks, et teistest tubli ja truubi abielu paar saaks.“

„Isa, kas sa siis lubad meid paari heita?“ hüüdis Anu täis rõõmu.

„No muidugi, no muidugi,“ wasta isa; „ega ma siis tühja tuule terwiseks klaasi kofu ei löö!“

Seda rõõmu, mis nüüd Anule ja Martile ja ka Mardi wanematele osaks sai, ei oska mina üleskirjutada. See oleks ka asjata, sest ega ma nii ilufaste ometi ei jõua ära jutustada, kui nende süda ilutses.

Nii palju wõin ütelda, et kolme nädali pärast Põlluotsal rõõmsad pulmad olid. Noor õpetaja, ehl küll ise weel poisimees oli, laulatas noore paari kofu ja tuli ise ka pulma, kus weel mõnigi lahke sõna räägiti.

Ragu naljatades küsis siis weel Mart Põlluotsa peremehelt: „Koh, äia-isa, kas weel armad, et mina efsiteel olen?“

„Ei, wäimees, jeda ära kardal!“ oli wastus.

Koh, lugeja, sellega on juht otsas. Kui sa mõnda lahtet abielu paari näed isamaa wäljal ja isamaa kujukis tööd tegewat ja mõne tubli kiriku-õpetaja leiad, kes oma rahwast armastab, siis wõid minu pärast mõelda, et mina nende loo sin olen ära lõnelenud, aga muud nime ma sulle ei tohi nimetada.

R. A. S.

Raefewõtmiseft Eesti rahwa seas.

Mõne aja eest lugesi ajalehtedes järgmise sõnumi, mis minule meie rahwa kohta teadmis tähtjas näitas olemat. See sõnum oli kiriku-raamatust wõetud, ja tema sifu oli see, et Tartu kreisis aastal 1880 umbes 850 paari inimest oli abieluse heitnud. „Koh, mis selle teaduse juures siis imelisi oli?“ nõnda wõib mõnigi küsida. Ipsi küll, wastan mina, selle teaduse juures ei ole midagi imelisi asja, aga ometi oli ta minule tähtjas selle pärast, et jâälsamas lehes kiriku-raamatust teine teadus seisis, ja see teadus ütles, et aastal 1870, see on kümme aastat enne seda, umbes 1100 paari abieluse on heitnud. Nõnda on siis kümme aasta sees abieluse-heitmised päälte 200 paari wähemaks jâenenud Tartu maakonnas. Nüüd küsib rahwa elust osandija: „Aga kas jâundinud laste arv ka wähemaks on jâenenud?“ Seesama leht tunnistab, et see mitte ei ole juhtunud, aga efsinud inimeste laste arv on nende kümme aasta sees palju suuremaks tõusnud.

Ipsil rahwa sõbral ei wõi see asi mitte üks lõik olla,